

DARBU ORGANIZĀCIJAS PROJEKTS

BŪVOBJEKTA NOSAUKUMS:

**“Ēku būvniecība
Lielā stropu ezera piekrastes zonā,
Daugavpilī”**

ADRESE:

Stropu iela 40, Daugavpilī

Daugavpils
2024. gads

Saturs

1. Vispārīga informācija.....	3
1.1. Vispārīga informācija.....	3
1.2. Vispārīga informācija par objektu.....	3
1.3. Vides aizsardzības pasākumi būvdarbu laikā.....	4
1.4. Būvdarbu kvalitātes kontrole.....	4
2. Darba aizsardzības plāns.....	5
2.1. Vispārīgā daļa.....	5
2.2. Iespējamie riski un pasākumi, kas veicami risku samazināšanai/novēršanai.....	6
2.3. Norādījumi un ieteikumi par darba aizsardzības pasākumiem.....	8
2.4. Riska faktori darbā ar veselībai kaitīgiem materiāliem, bīstamajām iekārtām. Informācija par likumu un normatīvo aktu prasībām.....	9
2.5. Informācija par paredzētā būvlaukuma teritoriju.....	10
2.6. Būvlaukumā veicamo darba aizsardzības pasākumu saskaņošana, informācijas apmaiņa.....	10
2.7. Pasākumi saskaņā ar 25.02.2003. MK noteikumu Nr.92 ‘‘Darba prasības, veicot būvdarbus’’ 3. punktā	11
3. Būvlaukuma iekārtošanas darbu veikšanos vispārīgā secība.....	11
3.1. Vispārīgā daļa.....	11
3.2. Būvdarbu veikšana	12
3.3. Būvdarbu sagatavošanas darbu apraksts.....	14
3.4. Būvdarbu dokumentācija.....	15
3.5. Būvdarbu tehnoloģija.....	15
3.5.1. Zemes darbi.....	15
3.5.2. Betonēšanas darbi.....	15
3.5.3. Montāžas darbi.....	16
3.5.4. Ārējo inženiertīklu ierīkošanas darbi.....	16
3.5.5. Nepieciešamais tehniskais aprīkojums un mehānismi objektā.....	17
3.5.6. Teritorijas sakopšanas darbi.....	17
3.6. Darba drošības prasības, uzsākot darbu.....	17
3.7. Darba drošības prasības, pārvietojot smagumu.....	18
3.8. Darba drošības prasības, beidzot darbu.....	18
3.10. Ugunsdrošības pasākumi.....	18
3.11. Pirmā palīdzība.....	19
4. Citi norādījumi darbu veikšanai.....	19
4.1. Montāžas slodzes.....	19
<u>5. Grafiskie pielikumi.....</u>	<u>20</u>
Darba vietās lietojamās drošības zīmes.....	20
Brīdinājuma zīmes.....	20
Rīkojuma zīmes.....	22
Pirmās palīdzības un glābšanas papildzīžu zīmes.....	23
Darba vietās lietojamie roku signāli.....	24
Ugunsdrošībai lietojamās zīmes.....	25
Darba organizācijas shēma DOP-1.....	26

1. Vispārīga informācija

1.1. Vispārīga informācija

Objekta “**Ēku būvniecība Lielā stropu ezera piekrastes zonā, Daugavpilī**, (zemesgabala kadastra apzīm. 05000270305)” adresē Stropu 40, Daugavpilī), Darbu organizācijas projekts (DOP) izstrādāts pamatojoties uz projektēšanas uzdevumu un izstrādātajiem risinājumiem, kas ir saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas būvnormatīviem un noteikumiem, kā arī:

- Būvniecības likumu,
- Darba aizsardzības likumu,
- MK noteikumiem Nr. 500 Vispārīgie būvnoteikumi,
- LBN 202-18 Būvniecības ieceres dokumentācijas noformēšana.

Darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi veicami saskaņā ievērojot LR

- Darba aizsardzības likuma,
- MK noteikumu Nr. 660 “Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”,
- MK noteikumu Nr. 92 “Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”,
- MK noteikumu Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” - prasības.

Visi celtniecības – montāžas darbi veicami stingrā saskaņā ar izstrādāto būvprojektu un Latvijas būvnormatīvos noteikto būvdarbu veikšanas kārtību.

Darbu organizācijas projekts izstrādāts, lai:

- nodrošinātu kvalitatīvu un pamatotu būvdarbu izpildi atbilstoši LR normatīvo aktu prasībām;
- sniegtu informāciju par būvdarbu norises laikā veicamajiem darba aizsardzības, darba drošības tehnikas un ugunsdrošības pasākumiem;
- nodrošinātu cilvēku veselībai un apkārtējai dabai nekaitīgu un drošu būvdarbu izpildes vidi.

1.2. Vispārīga informācija par objektu

Būvniecības iecere objektam “**Ēku būvniecība Lielā stropu ezera piekrastes zonā, Daugavpilī**; zemesgabala kadastra apzīm. 05000270305, izstrādāta pamatojoties uz iepirkuma līgumu DVP2024/12 un tā sastāvā esošo darba uzdevumu, ievērojot Latvijas Republikas būvniecību reglamentējošos normatīvos aktus.

Būvniecības iecere paredz izbūvēt jaunu ēku, kurš būtu paredzēts sporta inventāra glabāšanai.

Tehniski – ekonomiskos rādītājus skatīt lapā GP–01.

Galvenie objekta tehniskie rādītāji:

Būves klasifikatora kods: 1265 (sporta ēka)

Būves grupa (atbilstoši MK not. Nr.500 VBN): II grupa

Būvtilpums: 1330 m³

Ēkas apbūves laukums: 200 m²

Virszemes stāvu skaits: 1

Virszemes stāvu platība 185,25m²

Kopēja telpu platība 19508m²

Būvlaukumu un būvdarbu veikšanu paredzēts organizēt tā, lai netiktu pārtraukta vai ierobežota visas blakus stāvošām esošās ēkas un teritorijas ekspluatācija.

Transporta piekļuve būvlaukumam paredzēta no Stropu ielas puses. Transporta piekļuve būvlaukumam nodrošināma tā, lai netiktu ierobežota transporta un cilvēku plūsma un piekļuve citām teritorijā esošajām ēkām. Gadījumā, ja transporta piekļuvi vai cilvēku plūsmas piekļuve kādai no teritorijā esošajām ēkām uz laiku paredzēts ierobežot, laiku saskaņot ar Pasūtītāju.

Lai nodrošinātu autotransportam un gājējiem drošu pārvietošanos un pieeju esošajām būvē un infrastruktūras objektiem esošās apbūves apstākļos, galvenais būvuzņēmējs norāda un norobežo bīstamās zonas, kuras apzīmē ar drošības zīmēm un uzrakstiem.

Galvenais būvuzņēmējs nodrošina/organizē pasākumus, lai novērstu nepiederošu personu ie-kļūšanu būvlaukumā.

Pirms būvniecības sagatavošanas darbu uzsākšanas jāveic visi nepieciešamie saskaņojumi. Būvdarbu veikšanai tiek paredzēta tikai objektam pieguļošā teritorija – blakus esošo zemesgabalu izmantošana netiek plānota. Gruntsūdens uzkrāšanās un atsūkņēšana netiek paredzēta.

1.3. Vides aizsardzības pasākumi būvdarbu laikā

Atbilstoši „Būvniecības likuma” 17. panta 2. daļai, būvdarbus organizē un veic atbilstoši būvprojektam un būvatļaujas nosacījumiem, kā arī ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus un prasības, lai netiktu nodarīts kaitējums videi vai tas būtu pēc iespējas mazāks, un resursu patēriņš būtu ekonomiski un sociāli pamatots.

Būvniecības darbu laikā radušos sadzīves un bīstamos atkritumus savākt īpaši tam paredzētās vietās un apsaimniekošanu veikt atbilstoši “Atkritumu apsaimniekošanas likumam”, atkritumus nodot atkritumu apsaimniekotājiem, kuri ir saņēmuši attiecīgo atkritumu veidu apsaimniekošanas atļaujas.

Būvniecības procesa laikā ir jāseko līdž tam, lai nenotiktu nekādas eļļas noplūdes no darba procesā iesaistītajiem mehānismiem.

Saskaņā ar “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” 17. panta aizliegumu sajaukt būvniecības darbu laikā radušos sadzīves un bīstamos atkritumus, būvlaukumā jānodrošina atsevišķi atkritumu konteineri.

Būvgрузu savākšana un transportēšana veicama tam speciāli paredzētos maisos. Nav pieļaujama teritorijas piegruzošana ar būvgрузiem, piesārņošana ar notekūdeņiem un kaitīgām vielām.

Būvuzņēmējam jāveic piesardzības pasākumi, kas ierobežo trokšņa, smaku, vibrāciju utt., kaitīgo ietekmi uz personālu, kas atrodas būvlaukumā, blakus esošajiem iedzīvotājiem, gājējiem, autobraucējiem utt. Ja paredzēts veikt darbības, kuru rezultātā rodas paaugstināts trokšņu līmenis, savlaicīgi par to rakstiski informēt blakus esošo zemes gabalu iedzīvotājus.

Objektā izpildāmos būvdarbus nav paredzēts veikt nakts stundās (no plkst. 23.00 līdz 7.00).

Lai mazinātu gaisā radušos izmešu daudzumu, būvlaukumā pieļaujama tikai tādas tehnikas darbība, kura atbilst likumdošanā noteiktajām prasībām un ir atbilstošā ekspluatācijas kārtībā.

Būvuzņēmējam jāveic būvlaukuma un citu skarto teritoriju ikdienas uzkopšana.

Pēc būvdarbu pabeigšanas būvobjekta teritorija atbrīvojama no būvniecības atkritumiem, mehānismiem, jāatjauno zālāji un nepieciešamības gadījumā ceļu un ietvju apmales.

1.4. Būvdarbu kvalitātes kontrole

Būvdarbu kvalitātes kontrole objektā tiek veikta saskaņā ar MK noteikumu Nr. 529 „Ēku būvnoteikumi” 7.4. sadaļu “Būvdarbu veikšana un kvalitātes kontrole”.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 529 „Ēku būvnoteikumi” 124. punktu, par būvdarbu kvalitāti ir atbildīgs būvdarbu veicējs. Veikto būvdarbu kvalitāte nav pieļaujama zemāka par Latvijas būvnormatīvos, standartos, apbūves noteikumos, citos normatīvajos aktos un būvdarbu līgumā noteiktajiem kvalitātes rādītājiem.

Būvdarbu kvalitātes kontrole, atbilstoši noteikumu 125. sadaļai, sevī ietver:

- 1) būvdarbu veikšanas dokumentācijas, piegādāto materiālu, izstrādājumu un konstrukciju, ierīču, mehānismu un līdzīgu iekārtu sākotnējo kontroli;
- 2) atsevišķu darba operāciju vai darba procesa tehnoloģisko kontroli;
- 3) pabeigtā (nododamā) darba veida vai būvdarbu cikla (konstrukciju elementa) noslēguma kontroli.

Pabeigtie nozīmīgie konstrukciju elementi un segtie darbi tiek pieņemti ar pieņemšanas aktu (skat. MK noteikumu Nr. 529 “Ēku būvnoteikumi”, 11., 12. un 13. pielikums). Būvniecības būvuzraudzības veikšanas laikā, nav pieļaujama turpmāka būvniecības darbu veikšana, ja Pasūtītāja un būvuzņēmēja pārstāvji nav sastādījuši un darbu veikšanas vietā parakstījuši iepriekšējo segto darbu pieņemšanas aktu.

Būvdarbu kvalitātes kontroles veikšanai projekta Pasūtītājs pieaicina būvuzraugu – no būvprojekta izstrādātāja neatkarīgu būvkomersantu vai būvspeciālistu, kam nav noslēgtas darba attiecības ar būvkomersantu, kurš veic piegādes uzraugāmajam objektam. Saskaņā ar MK noteikumiem

Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi”, būvuzrauga galvenajos pienākumos ietilpst būvuzraudzības plāna izstrāde, būvdarbu sagatavošanas nosacījumu un būvdarbu veikšanai nepieciešamās dokumentācijas, kā arī būvizstrādājumu dokumentācijas pārbaude, būvdarbu secības, darba drošības un izpildīto darbu kvalitātes un atbilstības būvprojektam pārbaude. Tāpat būvuzraugs vizuāli fiksē būvuzraudzības plānā noteikto būvdarbu posmu pabeigšanu, veic ierakstus būvdarbu žurnālā par objekta pārbaužu laikā izdarītiem secinājumiem un kontrolē ierakstīto norādījumu izpildi. Būvuzraugam ir pienākums ierasties objektā pēc būvdarbu veicēja, būvinspektora vai citas būvvaldes amatpersonas pirmā uzaicinājuma, segto un citu izpildīto būvdarbu pieņemšanas laikā, kā arī brīdī, kad ēka tiek pieņemta ekspluatācijā.

Gadījumos, kad būvuzraugs konstatē veikto darbu neatbilstību būvprojektam vai būvdarbu tehnoloģijas prasībām, turpmāka būvniecības darbu veikšana jāpārtrauc līdz brīdim, kad veiktas atbilstīgas piezīmes būvdarbu žurnālā un visas puses ir parakstījušas segto darbu pieņemšanas aktu.

2. Darba aizsardzības plāns

2.1. Vispārīgā daļa

Darba aizsardzības plānā norādīta informācija par būvdarbu veikšanas apstākļiem, darba aizsardzības organizēšanas vispārējo kārtību būvlaukumā, darba aizsardzības instruktāžu organizēšanu un nodarbināto obligātās veselības pārbaudes veikšanas kārtību.

Nepieciešamības gadījumā tiešais būvdarbu veicējs izstrādā darba aizsardzības projektu konkrētām būvdarbu operācijām darbu veikšanas projekta sastāvā. Darba aizsardzības plānu nepieciešams pārskatīt un papildināt, ja darba gaitā mainās projekta apstākļi.

Būvdarbu veikšanas laikā darba aizsardzības plānam jāatrodas celtnieku sadzīves telpās un jābūt viegli pieejamam.

Lai koordinētu plānotos darba posmus, to izpildes secību, būvdarbu apjomus, katra posma veikšanai nepieciešamo laiku, kā arī plānotos darba aizsardzības pasākumus, starp projekta vadītāju, galveno būvdarbu veicēju, atsevišķiem būvdarbu veicējiem un pašnodarbinātajiem, Pasūtītājs vai projekta vadītājs nozīmē darba aizsardzības koordinatoru.

Galvenie darba aizsardzību un ugunsdrošību būvlaukumā regulējošie normatīvie akti, kurus ievērot būvdarbu laikā:

- Darba aizsardzības prasības veicot būvdarbus, MK not. Nr. 92;
- Ugunsdrošības noteikumi, MK not. Nr. 238;
- Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā, MK not. Nr. 400;
- Darba aizsardzības prasības, strādājot augstumā, MK not. Nr. 143;
- Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālās aizsardzības līdzekļus, MK not. Nr. 372;
- Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu, MK not. Nr. 526;
- Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība, MK not. Nr. 660;
- Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos, MK not. Nr. 749;
- Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība, MK , Nr. 950;

Darba aizsardzības plānu projekta izpildes posmā var iestrādāt būvdarbu veikšanas projektā, papildinot ar šādu informāciju:

- darba aizsardzības organizēšanas vispārējā kārtība būvlaukumā;
- pārmaiņas, kas būvdarbu izpildes laikā rodas:
 - darbu plānos un grafikos;
 - būvizstrādājumu, būvmateriālu, tehnoloģisko iekārtu un aprīkojuma nomenklatūrā un piegādes grafikos;
 - darbaspēka kustības un galveno būvmašīnu darba grafikos.

Ja šajā darba aizsardzības plānā kādā jomā nav noteiktas vai iekļautas konkrētas prasības, tad galvenais būvuzņēmējs būvdarbus organizē un koordinē LR normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2.2. Iespējamie riski un pasākumi, kas veicami risku samazināšanai/novēršanai

Nr. p.k.	Iespējamie riski	Pasākumi riska samazināšanai/novēršanai
1.	Darbinieku nokrišana no augstuma (1,5 m un vairāk no zemes vai jebkuras citas drošas virsmas)	1.1. Pirms uzsākt darbu augstumā, darba devējs novērtē attiecīgās darba vides riskus atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba vides iekšējās uzraudzības kārtību un nosaka pasākumus darba vides riska samazināšanai vai tā novēršanai. 1.2. darba virsmu nožogo un nostiprina, lai tā būtu stabila, nekustīga un neradītu risku nodarbināto un citu cilvēku drošībai un veselībai, kā arī nodrošina, lai tiktu ievērotas ergonomikas prasības un principi. 1.3. Ja, novērtējot darba vides risku, tiek konstatēts, ka, ņemot vērā konkrētā darba specifiku un darba vides apstākļus, darba vietu nav iespējams izveidot atbilstoši šo noteikumu augstāk minētajām prasībām, darba devējs nodrošina darba aprīkojumu: 1) kas ir vispiemērotākais drošas darba vides radīšanai un uzturēšanai; 2) kura izmēri un konstrukcija ir piemērota darba veidam un paredzamajai slodzei un ļauj droši pārvietoties. 1.4. Darbu augstumā atļauts veikt tikai ar piemērotu un normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām atbilstošu darba aprīkojumu, kā arī izmantojot kolektīvos aizsardzības līdzekļus, kas novērš kritiena risku. 1.5. Darbu augstumā atļauts veikt personām, kuru veselības stāvoklis novērtēts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par obligāto veselības pārbažu veikšanas kārtību un atbilst veicamajam darbam un kuras ir apmācītas atbilstoši normatīvo aktu prasībām par apmācību darba aizsardzības jautājumos, 1.6. Ja darbs augstumā rada paaugstinātu risku nodarbināto drošībai un veselībai, darbu veikšanai darba devējs norīko vismaz divus nodarbinātos, kuri ir praktiski apmācīti drošai darbu veikšanai, darba aprīkojuma un individuālo līdzekļu lietošanai darbam augstumā. 1.7. Darbu augstumā veikt vienīgi tad, ja laikapstākļi nerada risku nodarbināto drošībai un veselībai.

		1.8. Darba devējs nodrošina, ka darbam augstumā izmantotais darba aprīkojums, jo īpaši kāpnes, sastatnes un aizsargnožogojums ir drošs. Darba devējs ir atbildīgs par šāda darba aprīkojuma drošu uzstādīšanu un lietošanu, lai novērstu nelaimes gadījuma risku. 1.9. Strādājot augstumā, kāpnes par darba vietu izmanto vienīgi tad, ja risks nodarbināto drošībai un veselībai ir samazināts līdz minimumam un ja darba aprīkojumu lieto neilgu laiku vai darba laukumam ir specifiski apstākļi, kurus darba devējs nevar mainīt vai pārveidot. 1.10. Ja darbu augstumā paredzēts veikt, izmantojot sastatnes, darba devējs norīko darba aizsardzības speciālistu vai citu kompetentu un atbilstoši apmācītu nodarbināto, kas ir atbildīgs par sastatnēm (turpmāk – par sastatnēm atbildīgais speciālists). Sastatnes montē, demontē vai būtiski pārveido tikai par sastatnēm atbildīgā speciālista uzraudzībā, un to dara tikai tādi nodarbinātie, kas ir apmācīti saskaņā ar MK noteikumu Nr.143 90. punktā minētajām prasībām. 1.11. Pirms uzsākt darbu uz jumta, veic risku novērtējumu, ņemot vērā: • jumta slīpumu; • jumta plakni vai klājumu, tā izturību un slīdamību; • paredzamo darbu specifiku un apstākļus; • kolektīvo aizsardzības līdzekļu esību un izturību; • individuālo aizsardzības līdzekļu drošināšanas vietu esību un tehnisko stāvokli; • aizsardzības līdzekļu uzstādīšanas vai piestiprināšanas iespējas. 1.12. Darba devējs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina nodarbināto apmācību un instrukciju jautājumos, kas saistīti ar viņu darbu, drošām darba metodēm un darba procesā lietojamiem aizsardzības līdzekļiem un darba aprīkojumu darbam augstumā.
2.	Trauma no atlecošām šķembām.	2.1. Veicot tērauda, koka, mūra griešanas darbus ir iespējams gūt traumu no atlecošām šķembām. Darbiniekam ir jālieto aizsargbrilles, aizsargāpgērbs, speciāli apavi un darba cimdi.

3.	Trauma iekārtas neatbilstošas ekspluatācijas rezultātā.	3.1. Darbu vadītājs pārliecinās par visu darba iekārtu gatavību darbam, pirms tās tiek nodotas darbiniekam darbu izpildei. 3.2. Darbu vadītājs instruē darbiniekus par katra veicamā darba specifiku un izsniegtās iekārtas ekspluatācijas noteikumiem. 3.3. Darbiniekiem ir jābūt apmācītiem darbam ar katru konkrēto darba iekārtu/ierīci.
4.	Trauma darbiniekiem no krītoša priekšmeta	4.1. Darbiniekam darba zonā obligāti jānēsā tam izsniegtie individuālie aizsardzības līdzekļi (aizsargķīve, apavi ar cietiem purngaliem, darba cimdi u.t.t.). 4.2. Brīdī, kad celtnis pārvieto kravu, darbinieks nedrīkst atrasties zem ceļamās kravas, vai celtna izlices. 4.3. Darba zonā drīkst atrasties darbinieks, kas ir atbilstoši atestēts un ir atbildīgs par kravu stropēšanu.
5.	Traumās citām personām no krītoša priekšmeta	5.1. darba zonu zem darba vietas augstumā norobežo vai veic citus drošības pasākumus teritorijā, kurā tiks veikti darbi augstumā. 5.2. krava netiek pacelta ārpus norobežotās būvlaukuma zonas
6.	Sagriešanās ar stiklu	6.1. Veikt darbinieku, kuri veiks esošo stiklu demontāžu un jauno stiklu montāžu, instruktāžu. 6.2. Darbiniekam darba zonā obligāti jānēsā tam izsniegtie individuālie aizsardzības līdzekļi (aizsargķīve, apavi ar cietiem purngaliem, speciālie nesagriežami darba cimdi u.t.t.). 6.3. Uzstādītās stikla konstrukcijas marķēt ar spilgtu, pamanāmu līmlentu, uzlīmēm, it īpaši durvis.
7.	Ķermeņa pārkaršana vai atdzišana	7.1. Darbiniekiem ir jābūt nodrošinātiem ar laika apstākļiem piemērotu darba apģērbu, kā arī būvlaukuma teritorijā darbiniekiem ir jābūt nodrošinātai vietai, kur atveldzēties, atvēsināties vai sasildīties.
8.	Ugunsgrēka izcelšanās būvdarbu dēļ	8.1. Ievērot ugunsdrošības prasības būvdarbu laikā, it īpaši demontāžas laikā jumta/ bēniņu daļā, kurā ir sausa koka materiāli. 8.2. neveikt darbus (griešanu, u.tml.), ar atklātu liesmu vai iekārtām, kas var radīt dzirksteles, viegli degošu konstrukciju, uzliesmojošu vai sprādzienbīstamu vielu tuvumā. 8.3. uzstādīt ugunsdzēsības stendu, ugunsdzēsības aparātus, instruēt darbiniekus par to lietošanu

2.3. Norādījumi un ieteikumi par darba aizsardzības pasākumiem.

Būvuzņēmējs organizē visu darbinieku veselības uzraudzību, īpaši vēršot uzmanību darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar kāpšanu un strādāšanu augstumā, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.527 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" (spēkā no 17.06.2004.).

Būvobjektā jāiekārto ar informācijas zīmēm apzīmētas pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanas vietas (atkarībā no nodarbināto skaita un piekļūšanas), sakari neatliekamās palīdzības izsaukšanai ar norādītiem tālruņa numuriem attiecīgā dienesta izsaukšanai (ugunsdzēsības un glābšanas, policijas, ātrās medicīniskās palīdzības un citi dienesti) .

Visi nodarbinātie jānodrošina ar atbilstošiem individuālās aizsardzības līdzekļiem ar EC marķējumu un atbilstošām lietošanas instrukcijām (īpaša uzmanība tiek pievērsta galvas aizsardzībai (aizsargķiveres) un atbilstošiem darba apaviem (ar pēdu, purngala aizsardzību). Būvdarbu vadītājs kontrolē IAL (individuālo aizsardzības līdzekļu) pielietošanu atbilstoši darba aizsardzības instrukcijai, būvobjekta iekšējās kārtības un Ministru kabineta noteikumu Nr. 372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus" prasībām.

Būvobjekta izmantotajam darba aprīkojumam ir jābūt ar EC marķējumu un ar atbilstošām lietošanas instrukcijām. Būvobjektā izmantotajam darba aprīkojumam, kurš ir iekļauts bīstamo iekārtu sarakstā, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.384 "Noteikumi par bīstamajām iekārtām", ir jāveic uzraudzība saskaņā ar Latvijas Republikā izdoto likumu "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību". Šo iekārtu apkalpojošais personāls ir speciāli apmācīti darbinieki (operatori, vadītāji, stropētāji), kuriem ir apliecinoši dokumenti vai apliecības. Prasību ievērošanu kontrolē galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs.

Būvuzņēmējam organizējot darbinieku apmācību, tos obligāti jāapmāca drošai smagumu celšanai un pārvietošanai saskaņā ar MK noteikumu Nr.344 "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagus" prasībām.

Par darba aizsardzības un ugunsdrošības plāna prasību ievērošanu un realizēšanu atbildīgs ir galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs.

2.4. Riska faktori darbā ar veselībai kaitīgiem materiāliem, bīstamajām iekārtām. Informācija par likumu un normatīvo aktu prasībām.

Būvlaukumā lietotajam darba aprīkojumam, kurš ir iekļauts bīstamo iekārtu sarakstā, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.384 "Noteikumi par bīstamajām iekārtām", ir jāveic uzraudzība saskaņā ar Latvijas Republikā izdoto likumu "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību". Šo iekārtu apkalpojošais personāls ir speciāli apmācīti darbinieki (operatori, vadītāji, stropētāji), un kuriem ir kvalifikāciju apliecinoši dokumenti. Būvlaukumā metināšanas darbus (elektro vai gāzes metināšana) drīkst veikt tikai ar sertificētām iekārtām, ievērojot elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus/instrukcijas, un apmācīti darbinieki, kuriem ir apliecinoši dokumenti/apliecības/sertifikāti.

Visiem strādniekiem ir jābūt nodrošinātiem ar individuālās aizsardzības līdzekļiem (speciālais apģērbs, apavi, instrumenti), iepazīstinātiem ar to lietošanu un apguvušiem drošas darba veikšanas metodes un paņēmienus.

Darbinieku vajadzībām tiek iekārtotas – gērbtuves, atpūtas telpas, tualetes un dušas (atkarībā no nodarbināto skaita un piekļūšanas iespējām), ievērojot Ministru kabineta noteikumu Nr.125 "Darba aizsardzības prasības darba vietās" prasības.

Sanitārajām un sadzīves telpām strādniekiem ir jābūt gatavām ekspluatācijai līdz būvdarbu uzsākšanai. Telpās ir jābūt aptiecinātai ar medikamentiem un citiem līdzekļiem, kuri būtu nepieciešami cietušajiem pie pirmās palīdzības sniegšanas.

Būvuzņēmējam noteikti jāorganizē darbinieku apmācību/instruktāžu, par drošu smagumu celšanu/pārvietošanu, saskaņā ar MK noteikumu Nr.344 "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagus" prasībām.

2.5. Informācija par paredzētā būvlaukuma teritoriju

Būvlaukums izvietots zemesgabalā Stropu iela 40, Daugavpilī, kadastra apzīm. 05000470101. Būvniecības darbi tiek paredzēti tikai minimāli nepieciešamajā apjomā ap pārbūvējamajām teritoriju (ierobežota būvdarbu zona zemesgabalā, skatīt ģenerālpāli un DOP grafisko daļu)

Strādnieku sadzīves vajadzībām tiek novietotas pagaidu būves: būvvagoniņš administrācijai, būvvagoniņš celtniekiem, vagoniņš- noliktava būvmateriāliem, BIOtualete, būvgрузu konteinieri novietošanai tiek paredzēti laukumi būvdarbu zonā- iežogota teritorija zemesgabalā.

Būvlaukuma iekārtojumu strādnieku sadzīves vajadzībām būvdarbu veicējs izvērtē un precizē darbu veikšanas projektā atkarībā no katrā būvniecības posmā kopējā nodarbināto skata.

Būvlaukuma teritorija zemesgabalā tiek norobežota ar mobilo celtniecības žogu zemesgabala ietvaros tik daudz, cik nepieciešams atbilstošā būvniecības etapa darbu veikšanai, saskaņojot ar pasūtītāju.

Satiksmes ejas un zonas, kurās var tikt apdraudēta nodarbināto dzīvība vai veselība (turpmāk - bīstamā zona) ierīko, ievērojot šādas prasības:

- satiksmes ejām, iekraušanas un izkraušanas platformām un rampām var piekļūt viegli, droši un piemērotā veidā, neradot risku nodarbinātajiem, kas strādā to tuvumā;
- gājēju un satiksmes eju daudzums un izmēri atbilst lietotāju skaitam un veicamajām darbībām;
- ja satiksmes ejas izmanto transportlīdzekļi un gājēji, ir ierīkota pietiekami plata drošības josla vai visi gājēji ir nodrošināti ar atbilstošām aizsargierīcēm;
- satiksmes ejas ir skaidri norādītas un apzīmētas, kā arī uzraudzītas un regulāri koptas;
- satiksmes ejas atrodas pietiekamā attālumā no durvīm, vārtiem, caurbrauktuvēm, gājēju ceļiem, gaitenīm un kāpņu laukumiem;
- satiksmes ejās un pie to durvīm nav šķēršļu, un tās bez kavēšanās ir izmantojamas jebkurā laikā;
- ja būvlaukumā ir bīstamās zonas, kurām piekļūšana ir ierobežota, tās norobežo vai aprīko ar attiecīgām ierīcēm, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu bīstamajās zonās;
- bīstamajās zonās strādājošie nodarbinātie ir nodrošināti ar aizsardzības līdzekļiem;

Būvdarbu zonas iekārtojamas, norobežojamas un aprīkojamas atbilstoši katra celtniecības posma specifikai.

Noliktavu un materiālu uzglabāšanas vietu izmērs un novietojums ir dinamisks un mainās atkarībā no katra celtniecības posma tehnoloģijas un organizācijas, nepieciešamās būvniecības tehnikas veida un daudzuma, kā arī nepieciešamo materiālu apjoma konkrētam veicamajam darbu veidam.

Ugunsdzēsības transportam paredzēta piebrauktuve pie būvdarbu zonas no esošajām iebrauktuvēm zemesgabalā pa esošajiem ceļiem teritorijā. Ugunsdzēsības transporta piebrauktuves būvdarbu zonā (norobežotā teritorija zemesgabalā) nav. Zemesgabalā nav caurbrauktuves ugunsdzēsības transportam.

Par būvobjekta apsardzes kārtību noslēdzama savstarpēja vienošanās starp būvuzņēmēju un pasūtītāju.

2.6. Būvlaukumā veicamo darba aizsardzības pasākumu saskaņošana, informācijas apmaiņa.

Galvenais būvuzņēmējs šajā būvprojektā paredzēto darbu būvlaukumam izstrādā iekšējās kārtības, darba drošības, ugunsdrošības un apsardzes noteikumus, ievērojot Latvijas Republikas likumus un saistošos normatīvos aktus. Ar augstāk minētajiem noteikumiem Galvenais būvuzņēmējs

iepazīstina visus darbuzņēmējus (apakšuzņēmējus) un būvniecības procesā iesaistītās personas, ja viņu darbs ir saistīts ar atrašanos būvlaukumā.

Pirms darbu uzsākšanas, ar uzņēmuma vadītāja rakstisku rīkojumu, ir norīkojams atbildīgais būvdarbu vadītājs, kā arī atbildīgais par darba aizsardzību, ugunsdrošību un bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību (neatkarīgi no tā vai pasūtītājs ir, vai nav, nozīmējis darba aizsardzības koordinātoru). Atbildīgajai personai licencētā mācību iestādē ir veicama atbilstoša apmācība darba aizsardzībā, ugunsdrošībā un par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību, un ir apliecināti dokumenti/apliecības (LR MK noteikumi Nr.323 „Noteikumi par apmācību darba aizsardzībā jautājumos”).

Pirms darbu uzsākšanas būvlaukumā darba devējs veic nodarbināto darba drošības un veselības aizsardzības apmācību, kas ietver:

- ievadinstruktažu, nodarbinātajam stājoties darba attiecībās ar darba devēju
- instruktažu darba vietā: sākotnējo- uzsākot darbu objektā, atkārtoto, neplānoto un mērķa instruktažu.

Pēc strādājošo zināšanu pārbaudes, instruktažas veicējs veic atzīmes attiecīgos darba instruktažas žurnālos.

Pirms būvdarbu uzsākšanas nozīmētais darba drošības koordinators sastāda objekta darba aizsardzības plānu, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 92 IV nodaļu, kā arī nosūta Valsts darba inspekcijai iepriekšēju paziņojumu par būvdarbu veikšanu. Sastādīto darba aizsardzības plānu un iepriekšējā paziņojuma par būvniecības uzsākšanu kopijas darba aizsardzības koordinators novieto būvobjektā visiem pieejamā labi redzamā vietā un nepieciešamības gadījumā regulāri atjauno. *Visas nepieciešamās instrukcijas atrodas būvlaukuma birojā.*

Atbildīgais būvdarbu vadītājs pirms darbu uzsākšanas pārliecinās, vai ir apzinātas visas esošās ārējās un iekšējās inženierkomunikācijas būvdarbu zonā, kuras var skart vai ietekmēt būvdarbi (elektrolīnijas, elektrokabeļi, sakaru gaisa un zemes kabeļi, ūdens un kanalizācijas caurules , u.tml.)

2.7. Pasākumi saskaņā ar 25.02.2003. MK noteikumu Nr.92 “Darba prasības, veicot būvdarbus” 3. punktā

Atbilstoši 25.02.2003. MK noteikumu Nr.92 “Darba prasības, veicot būvdarbus” 3. punktam šajā būvprojektā paredzētie būvdarbi, kas rada paugstinātu risku nodarbināto drošībai un veselībai, ir:

- 3.1.1. apbēršana ar grunti zemes nogrūvumos;
- 3.1.4. nokrišana no 1,5 m un lielāka augstuma (esošajām un projektētajām ēkām 2 stāvi) kā arī šo noteikumu punktā Nr. 3.9. minētais:
- darbi, kas saistīti ar būvju, būvkonstrukciju, būvelementu vai iekārtu montāžu, demontāžu vai nojaukšanu.

Būvdarbu gaitā ievērot šajā Darbu aizsardzības plānā minētos noteikumus, veicamos pasākumus, kā arī ņemt vērā uzrādītos pasākumus, kas saistīti ar darbu veikšanu augstumā, kā arī darbu, kas saistīti ar būvkonstrukciju, būvelementu demontāžu un montāžu.

3.Būvlaukuma iekārtošanas darbu veikšanas vispārīgā secība

3.1. Vispārīgā daļa

Būvdarbus drīkst uzsākt pēc tam, kad būvvalde ir izdarījusi atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi, ja būvdarbu veikšanai nepieciešama apliecinājuma karte vai paskaidrojuma raksts, vai atzīmi par projektēšanas un būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi, ja būvdarbu veikšanai nepieciešama būvatļauja un tā kļuvusi neapstrīdama (izņemot Būvniecības likuma 15. panta septītajā

daļā minēto gadījumu). Būvdarbus organizē un veic atbilstoši būvprojektam un būvatļaujas nosacījumiem, kā arī ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus un prasības, lai netiktu nodarīts kaitējums videi vai tas būtu pēc iespējas mazāks un resursu patēriņš būtu ekonomiski un sociāli pamatots.

Būvniecības ierosinātais saņem ar būvdarbu veikšanu saistītās atļaujas, kā arī atbilstoši normatīvajiem aktiem darba aizsardzības jomā norīko vienu vai vairākus darba aizsardzības koordinatorus, ja būvdarbus veiks vairāk nekā viens būvdarbu veicējs.

Būvdarbu veicējs atbilstoši normatīvajiem aktiem darba aizsardzības jomā nodarbina vienu vai vairākus darba aizsardzības speciālistus vai piesaista kompetento speciālistu vai institūciju.

Pirms būvdarbu uzsākšanas būvniecības dalībnieki veic darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumus un iekārto darbavietas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām, veicot būvdarbus.

Par objektā veiktajiem darbiem regulāri tiek aizpildīts būvdarbu žurnāls, izņemot gadījumu, ja speciālajos būvnoteikumos ir noteikts citādi.

Būvdarbu žurnāls (BIS vīdē), būvprojekts, būvatļaujas kopija, iebūvēto materiālu un konstrukciju ekspluatācijas īpašību deklarācijas ir pieejamas būvlaukumā tām amatpersonām, kurām ir tiesības kontrolēt būvdarbus.

Būvi, tās daļu vai būves kārtu pieņem ekspluatācijā, ja tā ir uzbūvēta atbilstoši būvatļaujas nosacījumiem.

Būvniecības ierosinātais (pasūtītājs) nodrošina būvdarbu veicējam piekļuvi būvlaukumam. Būvdarbu līgumā norāda periodu, uz kādu piekļuve tiek nodrošināta, kā arī piešķirto tiesību un atbildības apjomu.

3.2. Būvdarbu veikšana

Pirms konkrēta darbu veida uzsākšanas, būvuzņēmējs tiks izstrādāts atbilstošs DVP kā pielikums, kas tiks iesniegts saskaņošanai ne vēlāk kā 10 (desmit) darba dienas pirms konkrētu darbu uzsākšanas.

Galvenā būvdarbu veicēja pienākums ir:

- organizēt būvdarbus būvlaukumā atbilstoši darbu organizēšanas projektam, darba aizsardzības plānam un darbu veikšanas projektam;
- nodrošināt veikto darbību un metožu piemērotību konkrētajā būvlaukumā, darbību stabilitāti un drošību;
- nodrošināt to personu drošību, kurām ir tiesības atrasties būvlaukumā;
- organizēt papildu pasākumus, kas, veicot būvdarbus, nepieciešami sabiedrības drošības garantēšanai;
- iesaistīt būvniecības procesā tikai atbilstošas kvalifikācijas būvdarbu izpildītājus;
- nodrošināt, ka būvdarbos tiek izmantoti tikai būvprojektam atbilstoši būvizstrādājumi, kuriem ir atbilstību apliecinājošie dokumenti;
- rakstiski informēt būvniecības ierosinātāju par visiem atsevišķu būvdarbu veicējiem, kas piesaistīti konkrētā objekta realizācijai, ja objektam nav nepieciešama būvuzraudzība, izņemot gadījumu, ja puses rakstiski vienojušās, ka galvenais būvdarbu veicējs šādu informāciju nesniedz.
- norīkot darba aizsardzības koordinatoru būvdarbu izpildes sagatavošanas posmam, kā arī būvdarbu veikšanas posmam, ja būvdarbus veic vairāki būvdarbu veicēji.

Būvdarbus veic sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja vadībā, ko ieceļ galvenais būvdarbu veicējs. Atsevišķos būvdarbus uz līguma pamata var veikt atsevišķu būvdarbu veicējs, kurš ieceļ būvdarbu vadītāju konkrētu būvdarbu veikšanai. Būvdarbu vadītājs nodrošina konkrētā darba kvalitāti atbilstoši būvprojektam, kā arī ievērojot citus būvniecību reglamentējošos normatīvos aktus un būvizstrādājumu izmantošanai noteiktās tehnoloģijas. Galvenais būvdarbu veicējs nav tiesīgs nodot būvdarbu veicējam visu būvdarbu izpildi kopumā.

Darbu veikšanas projektu nodod atbildīgajam būvdarbu vadītājam pirms būvprojektā paredzēto darbu uzsākšanas.

Visiem būvniecības dalībniekiem, kas strādā vai atrodas būvlaukumā, ir saistoši atbildīgā būvdarbu vadītāja rīkojumi, ciktāl to nosaka noslēgtie līgumi un darba aizsardzības koordinators norādījumi.

Atbildīgā būvdarbu vadītāja pienākums ir nodrošināt kvalitatīvu būvdarbu veikšanu atbilstoši būvprojektam un darbu veikšanas projektam, kā arī ievērojot citus būvniecību reglamentējošos normatīvos aktus un būvizstrādājumu izmantošanai noteiktās tehnoloģijas. Būvdarbu kvalitātei ir jāatbilst Latvijas būvnormatīvos un citos normatīvajos aktos noteiktajiem būvdarbu kvalitātes rādītājiem.

Atbildīgajam būvdarbu vadītājam ir šādi pienākumi:

- kontrolēt būvlaukuma sagatavošanas darbus pirms būvdarbu uzsākšanas;
- nepieļaut patvaļīgu būvniecību, kā arī objekta patvaļīgu ekspluatāciju;
- atbilstoši plānotajiem darbiem atrasties būvlaukumā;
- nodrošināt, ka būvdarbos tiek izmantoti tikai būvprojektam atbilstoši būvizstrādājumi, kuriem ir atbilstību apliecinājoši dokumenti;
- ievērot būvdarbu secību un kvalitātes atbilstību būvprojektam, darbu organizēšanas projektam un darbu veikšanas projektam, kā arī būvniecību, vides aizsardzību, darba aizsardzību un ugunsdrošību reglamentējošos normatīvos aktus;
- organizēt būvkonstrukciju, segto darbu un citu izpildīto būvdarbu pieņemšanu;
- izdarīt ierakstus būvdarbu žurnālā par veiktajiem būvdarbiem, iebūvētajiem būvizstrādājumiem un darbu kvalitāti;
- kontrolēt būvdarbu žurnālā ierakstīto norādījumu izpildi, attiecīgi to fiksējot žurnālā;
- apliecināt būves gatavību ekspluatācijai;
- pēc būvuzrauga pieprasījuma sniegt detalizētu informāciju par būvdarbu sagatavošanās posmiem un izvēlētajām metodēm darbu izpildē;
- saskaņot ar būvuzraugu atsevišķu būvdarbu veicējus, ja tie nav minēti galvenā būvdarbu veicēja un būvniecības ierosinātāja noslēgtajā līgumā;
- nodrošināt, lai būvlaukumā netiktu ielaistas un neuzturētos nepiederošas personas;
- nodrošināt dalītu laika uzskaiti par savu darbu katrā objektā, par to informējot būvniecības ierosinātāju un attiecīgo būvvaldi vai institūciju, kura veic būvdarbu kontroli, un pēc būvinspektora pieprasījuma sniegt uzskaiti pamatojošo dokumentāciju;
- atrasties konkrētā objektā laikā, kas norādīts dalītā laika uzskaitē.

Atbildīgajam būvdarbu vadītājam ir tiesības:

- ierosināt būvspeciālistu būvprakses sertifikāta apturēšanu vai anulēšanu, ja būvdarbu laikā būvspeciālisti neveic šajos būvnoteikumos noteiktos pienākumus;
- veikt izmaiņas plānotajos darbu sagatavošanas posmos, kā arī izvēlētajās darba metodēs, pirms tam veicot izmaiņas darbu veikšanas projektā un saskaņojot tās ar būvniecības ierosinātāju, autoruzraugu un būvuzraugu.

Norādījumi celtniecības darbu izpildei.

- Par ugunsdrošības prasību ievērošanu būvobjektā un būvdarbu izpildes gaitā atbild būvdarbu veicējs. Būvdarbu veicēja pienākums ir ievērot Ministru kabineta noteikumus Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" minētās prasības.
- Būvdarbi, materiālu pacelšanas un novietošanas darbi uz ēkas būvkonstrukcijām veicami, ievērojot punktā 1.10. "Montāžas slodžu shēmas būvniecības laikā un to ietekme uz nesošām konstrukcijām un blakus esošajām ēkām" noteikto.

Pirms objekta nodošanas ekspluatācijā būvdarbu žurnālu kopā ar būvdarbu izpildes dokumentāciju nodod būvniecības ierosinātajam glabāšanai, izņemot gadījumu, ja nepieciešamā informācija un dati ir pieejami būvniecības informācijas sistēmā.

3.3. Būvdarbu sagatavošanas darbu apraksts

1. Ģeodēzijas reperu ierīkošana, būvlaukuma mobīlā nožogojuma vietu nospraušana, būvasu nospraušana.
2. Objektā ar rīkojumu tiek noformēts atbildīgais speciālists par darba drošības noteikumu stingru ievērošanu, veicot būvdarbus;
3. Pirms darbu uzsākšanas, saskaņā ar LBN 310-14 "Darbu veikšanas projekts", būvuzņēmējs izstrādā darbu veikšanas projektu (DVP), ko izstrādā saskaņā ar būvuzņēmēja rīcībā esošajiem darbaspēka resursiem un tehnoloģisko aprīkojumu. Celtniecības darbu veikšanas projektā detalizēti izstrādāt celtniecības darbu veikšanas metodes, norādot mehānismu darbu shēmas, darbietilpību, brigāžu sastāvu, nepieciešamos piederumus un inventāru, darba vietas organizāciju, būvdarbu veikšanas secību pa iecirkņiem, drošības tehnikas noteikumus u.t.t.;
4. Pirms darbu veikšanas uzsākšanas saņemt koku ciršanas atļauju un veikt projektā norādīto koku izciršanu un celmu laušanu;
5. Saglabājamo koku aizsardzības ierīkošana;
6. Pirms darbu uzsākšanas sporta inventāra glabāšanas iekārtas jāpārvieta uz blakus esošo teritoriju, visus jautājumus jāsaskaņo ar inventāra īpašnieku.
7. Pagaidu pieslēgumu elektrotīkliem un ūdensapgādei veikt no blakus esošas stāvošas ēkas, ierīkojot patēriņa uzkaiti;
8. Pagaidu piebraucamo ceļu nodrošināt no blakus stāvošas ēkas teritorijas. Gadījumā, ja būvdarbu procesā, brūģa segums tiks sabojāts, darbu veicēja pienākums ir segumu atjaunot uz sava rēķina.
9. Pirms būvdarbu veikšanas uzsākšanas veikt betona pamatnes demontāžu būvlaukuma teritorijā.
10. Pie ieejas teritorijā jāuzstāda būvtāfele;
11. Jāizvieto "BIO" WC, strādnieku sadzīves un biroja telpas, būvgružu kontainers un sadzīves atkritumu kontainers;
12. Ar pagaidu žogu jānorobežo būvdarbu zonas. Ieeja būvdarbu zonā notiek caur aizsargposteni. Pagaidu mobilo celtniecības žogu uzstādīšana atbilstoši celtniecības darbu plānotajai organizācijai un būvuzņēmēja izstrādātajam Darbu veikšanas projektam (DVP);
13. Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" prasībām būvlaukuma teritorijā jāuzstāda ugunsdzēsamie aparāti;
14. Teritorijas apgaismojums uz balstiem ierīkošana (ja nepieciešams);
15. Videonovērošanas kameru uzstādīšana (ja nepieciešams);
16. Aizsardzības drošības sistēmu uzstādīšana (ja nepieciešams);
17. Nodarbinātā personāla elektroniskās uzskaites iekārtu uzstādīšana (ja nepieciešams);
18. Pie ieejas būvlaukumā un tā teritorijā jāuzstāda brīdinājuma, aizlieguma, norādījuma un informatīvās zīmes;
19. Rakšanas atļauju pieprasīšana.

3.4. Būvdarbu dokumentācija

Būvdarbu veikšanas laikā būvobjektā pastāvīgi jāatrodas sekojošai dokumentācijai:

- Būvatļaujai (kopijai);
- Būvprojektam;
- Darbu veikšanas projektam konkrētajā brīdī veicamo būvdarbu izpildei;
- Uzņēmēja līguma kopijai;
- Strādājošo sarakstam ar noslēgto darba līgumu kopijām;
- Strādājošo darba laika uzskaites tabulai;
- Darba drošības instruktažas darba vietā žurnālam;
- Strādājošo identifikācijas kartēm ar fotogrāfijām;
- Iebūvēto materiālu un konstrukciju ekspluatācijas īpašību deklarācijas;
- Darbu vadītāja dalītā darba laika uzskaites lapa ar atrašanās grafiku objektā;
- Būvuzrauga dalītā darba laika uzskaites lapa ar atrašanās grafiku objektā;
- Būvspeciālistu apdrošināšanas kopijas;
- Būvuzraudzības plāns;
- Rīkojums par darba aizsardzības speciālista norīkošanu;
- Darba aizsardzības plāns.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 83. punktu, būvdarbu veikšanas laikā regulāri jāizpilda būvdarbu žurnāls. Būvdarbu žurnālā (BIS vidē) jāveic ieraksti par veiktajiem būvdarbiem, to kvalitāti, objektā piegādātajiem būvizstrādājumiem un to kvalitāti, kā arī, ja nepieciešams, pielikumā pievienojami speciālo darbu veicēju kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu kopijas. Būvdarbu žurnālā nepieciešams reģistrēt arī segto darbu pieņemšanas aktus, bez kuru sastādīšanas nav atļauta tālāka darbu veikšana.

3.5. Būvdarbu tehnoloģija

Pamatojoties uz būves kopējo DVP un saskaņā ar 05.11.2014. MK noteikumiem Nr. 655 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 310-14 „Darbu veikšanas projekts” prasībām, būvuzņēmējs katram darbu veidam izstrādā atsevišķu DVP. Darbuzņēmēju izstrādātie DVP jāsaskaņo ar Uzņēmēju.

3.5.1. Zemes darbi

Rakšanas darbi jāveic saskaņā ar Darba veikšanas projektu „Zemes darbi”.

Būvbedres nogāzes veidot 45° leņķī.

Zonā, kur pastāv risks bojāt esošās komunikācijas vai esošās ēkas pamatus, zemes rakšanas darbus veic ar rokām bez mehanizācijas pielietošanas.

Bīstamo zonu noteikšanu veic atbildīgais būvdarbu vadītājs pirms darbu uzsākšanas. Saskaņā ar būvdarba vadītāja rīkojumu tiek veikta būvdarbu veikšanas vietas norobežošana.

Izstrādātais grunts novietošana būvlaukumā netiek paredzēta. Izstrādātais grunts uzreiz tiek iekrauta pašizgāzējā. Grunti paredzēts transportēt uz atkritumu poligonu.

3.5.2. Betonēšanas darbi

Pirms monolīto konstrukciju betonēšanas jābūt izbūvētiem tehnoloģiskajiem cauruļvadiem, caurulēm komunikāciju izvietošanai (pēc rasējumiem). Atvērums izvietoējams saskaņā ar attiecīgo daļu rasējumiem.

Darbu plūsma tiek organizēta secīgi. Visu konstruktīvo elementu parametriem (izmēriem, attālumiem, augstumu atzīmēm utt.) jāatbilst projekta prasībām. Atkāpes nedrīkst pārsniegt pieļaujamās normas, kas ir noteiktas LVS EN 1992 “2. Eirokodekss. Betona konstrukciju projektēšana”. Ja atkāpes pārsniedz pieļaujamās normas, tad pasākumi, lai to novērstu jāsaskaņo ar projektētāju.

Katrā betonēšanas posmā tiek veikta projektējamo elementu veidņošana, stiegrošana un betonēšana atbilstoši izstrādātajai tehniskajai dokumentācijai, saskaņā ar BK daļas norādījumiem. Betonēšanas tehnoloģisko šuvju (pārtraukuma vietu) izvietojumu saskaņot ar projektētāju. Monolītā stiegrbetona konstrukciju atveidņošana veicama saskaņā ar BK daļas norādījumiem.

Veicot betonēšanas darbus tiek veikta sekojošu procesu kvalitātes kontrole:

Betona masas pavadošās dokumentācijas kontrole.

Betona masas vizuāla un mehāniskā pārbaude.

Gadījumā, ja betonēšanas darbi tiks realizēti gada aukstajā periodā, nav pieļaujama pamatu un grīdas ierīkošana uz sasalušas grunts, jāizstrādā atsevišķs DVP attiecīgajiem būvdarbiem.

Papildus betonēšanas darbu kvalitātes kontrole, veicot darbus ziemas apstākļos:

Tiek kontrolēts betona cietēšanas režīms;

Novērojumu rezultātus ieraksta betonēšanas darbu žurnālā;

Betonmasas temperatūru objektā nosaka katrai pieņemtajai porcijai.

3.5.3.Montāžas darbi

Visu konstrukciju un kravu celšanu veikt tikai būvlaukuma robežās. Darbu veikšanā tiek piesaistīts autoceltnis, piem. PPM 280 ATT vai analogs ar maksimālo celtna celjspēju 25t un celtna izlīces sniegumu līdz 27 m.

Metāla konstrukcijas būvlaukumā tiek piegādātas ar autotransportu.

3.5.4. Ārējo inženiertīklu ierīkošanas darbi

Būvdarbu veikšanas laikā nodrošināt visu esošo inženiertīklu, kurus nav paredzēt pārvietot vai demontēt, aizsardzību.. Visus ārējos inženiertīklu ierīkošanas darbus var veikt paralēli, saskaņā ar atsevišķo tīklu būvprojektu daļām. Ārējos tīklu izbūves secību saskaņot ar ģenerāluzņēmēju būvniecības laikā.

Būvdarbu laikā, šķērsojot esošās inženierkomunikācijas, jāpieaicina esošo komunikāciju ekspluatējošo organizāciju pārstāvjus un precīzi jāizpilda viņu norādījumus.

Kabeļi, kas atrodas zem ceļiem un ietvēm, jāizvelk apvalkcaurulēs.

Pēc katra posma izbūves, pirms tranšejas aizbēršanas ģeodēziski pārbauda attiecīgā posma iebūves dziļuma atzīmju atbilstību būvprojektā paredzētajai un sastāda attiecīgā posma izpildshēmu un posma pieņemšanas aktu. Tranšeju aizbēršanu atļauts veikt tikai pēc minēto dokumentu sastādīšanas.

Kabeļi jāpārklāj ar gaišas krāsas PVC lentu, ar kuru pilnībā nosedz kabeļu trases tādā dziļumā, ka katrā konkrētā gadījumā vēl paliek vismaz 200mm atstarpe starp šo lentu un zem tās esošajiem kabeļiem. Lentai jābūt vismaz 200mm platai ar neizdzēšamiem marķējumiem, uzrādot zem tās esošos kabeļus, visā tās garumā un ar intervāliem, kas nepārsniedz 500mm.

Tranšeju aizbēršanu, kuras neatrodas braucamajā daļā, veic 30 cm biezās kārtās, tās izlīdzinot un noblīvējot ar pievestu smilti, kur daļiņu sastāvs ir 16-32 mm. Augsne tiek novietota atpakaļ kā augsnes kārtā. Virs tās uzber melnzemes kārtu vidēji 10-15 cm. Tranšeju aizber 7 - 8 cm augstāk par apkārtējo zemes līmeni. Virs kontrolakām zaļajā zonā uzstāda čuguna lūkas ar vākiem, kas paredzēti vismaz 125 kN slodzei, tā, lai lūku augšas būtu 5 – 7 cm virs zemes virsas. Lūku augstuma aptuvenai uzstādīšanai izmanto betona regulēšanas gredzenus.

Tranšeju, kas atrodas ielu un laukumu braucamajā daļā, aizpilda veikt 30 cm biezās kārtās, katru kārtu blīvējot atsevišķi ar 400 kg vibrolātni vai 0,5 līdz 2 tonnu veltni. Rūpīgi jāseko aizbēršanas materiāla mitruma saturam, lai aizbērtajām kārtām nodrošinātu maksimālu blīvumu. Ja grunts ir sausa, tad to pirms blīvēšanas un blīvēšanas laikā aplaista ar ūdeni. Pirms ielas un laukumu seguma

atjaunošanas darbu sākuma pēdējo tranšejā iebērto grunts slāni blīvē ar 400 kg vibroplātņi vai 0,5 līdz 2 tonnu veltni, ne mazāk kā ar četrām šķērsojuma reizēm.

3.5.5. Nepieciešamais tehniskais aprīkojums un mehānismi objektā

Būvlaukumā tiks izmantotas sekojošas tehnikas vienības:

- Autoceltņus;
- Kravas automašīnu ar dažādu celtspeļu;
- Blietes;
- Ekskavatori ar kausu būvbedres izrakšanai;
- Buldozers;
- Bobcat;
- Dažāda veida betona vibratori;
- Sūkņus betona padošanai;
- Sūkņus ūdens atsūkņēšanai;
- Metināmo aparātu;
- Elektroinstrumentus;
- Veidņu sistēmas.

3.5.6. Teritorijas sakopšanas darbi

Pēc vispārējo būvdarbu pabeigšanas paredzēts veikt teritorijas sakopšanu un atjaunošanu. Atjaunojams zāliens, ja tas darbu veikšanas zonā bojāts.

3.6. Darba drošības prasības, uzsākot darbu

Pirms darba uzsākšanas nepieciešams veikt nodarbināto instruktāžu darba aizsardzības jautājumos, kuru izpilda saskaņā ar MK noteikumos Nr. 749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos" norādīto secību:

1. Ievadapmācība - stājoties darbā. Apmācību veic darba aizsardzības speciālists vai cita kompetenta persona, kura pārzina MK noteikumu Nr. 749 12. punktā minētos jautājumus. Ievadinstruktāža nepieciešama visiem darbā pieņemtajiem, neatkarīgi no to izglītības vai darba stāža attiecīgajā profesijā vai amatā.

2. Instruktāža darba vietā:

2.1. Sākotnējā - obligāta nodarbinātajiem, kuri uzsāk darbu vai mācību praksi; ir norīkoti citā darba vietā vai cita darba veikšanai; ir ieradušies komandējumā.

2.2. Atkārtotā – veicama darba gaitā, lai atgādinātu darba aizsardzības noteikumu prasības.

2.3. Neplānotā – veicama gadījumos, ja ir mainījušies darba apstākļi, aprīkojums, tehnoloģiskais/darba process vai radušies citi apstākļi, kas var būtiski ietekmēt darbinieku drošību.

Būvlaukumā galvenais būvuzņēmējs izstrādā būvobjekta iekšējās kārtības, darba drošības, ugunsdrošības un apsardzes noteikumus, ievērojot Latvijas Republikas likumdošanu. Ar augstāk minētajiem noteikumiem tiek iepazīstināti visi darbuzņēmēji un būvniecības procesā iesaistītās personas, kuru darbs ir saistīts ar būvobjekta apmeklēšanu. Iepazīšanos ar noteikumiem persona apliecina ar savu parakstu reģistru žurnālā.

Pirms būvdarbu uzsākšanas nozīmētais darba drošības koordinators sastādīto objekta darba aizsardzības plānu novieto objektā visiem pieejamā un labi redzamā vietā un nepieciešamības gadījumā regulāri to atjauno.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude", būvuzņēmējs organizē visu darbinieku veselības uzraudzību.

Būvlaukuma teritorijā jāierīko ar informācijas zīmēm apzīmētas pirmās medicīniskas palīdzības sniegšanas vietas, kā arī sakari neatliekamās palīdzības izsaukšanai ar norādītiem tālruna numuriem attiecīgā dienesta izsaukšanai (ugunsdzēsības un glābšanas, policijas, ātrās medicīniskas palīdzības, u.c.).

Būvuzņēmējs nodrošina darbinieku apmācību būvdarbu veikšanai, kas saistīti ar smagumu celšanu un pārvietošanu saskaņā ar attiecīgajiem MK Nr. 344 “Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagumus”.

Par darba aizsardzības un ugunsdrošības plāna prasību ievērošanu un realizēšanu atbildīgs ir atbildīgais būvdarbu vadītājs.

Pirms darba uzsākšanas, visiem būvniecībā nodarbinātajiem strādniekiem jāuzvelk dotajam darba veidam atbilstošs spectērps, jāuzliek aizsargķivere, jāuzvelk cimdi un jāizmanto veicamajiem darbiem nepieciešamās aizsargierīces, bez kurām pie darba pielaist aizliegts.

Jāsagatavo tara, instrumenti, palīgierīces, kas nepieciešamas darbam. Jāpārbauda, vai tie ir darba kārtībā.

3.8. Darba drošības prasības, pārvietojot smagumu

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 344 “Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagumus”, būvlaukumā veicot darbus, kas saistīti ar smagumu pārvietošanu, jāievēro sekojošas prasības:

1. Pārvietojamā krava nedrīkst būt pārāk smaga vai liela;
2. Krava nedrīkst būt neparocīga vai grūti satverama;
3. Kravai jābūt stabilai, tās saturs nedrīkst sakustēties;
4. Krava jāpārvieto, turot tuvu pie ķermeņa, izvairoties no ķermeņa saliekšanas vai pagriešanas;
5. Kravas pārvietošanas vieta nedrīkst būt pārāk šaura, tai jābūt pietiekami apgaismotai;
6. Darba telpas grīda vai darba virsma nedrīkst būt nelīdzena, slidena vai nestabila;
7. Nav pieļaujama kravas pārvietošana ar rokām lielā attālumā.

3.9. Darba drošības prasības, beidzot darbu

Maiņas beigās un beidzot darbu, jāsavāc instrumenti, jānoglabā pārpalikušie materiāli un jāaizvāc atkritumi.

Aizliegts atstāt darba vietā uzliesmojošus materiālus un viegli uzliesmojošu šķidrumu tukšo taru. Tukšo taru jānoliek tās glabāšanas vietās.

Jānodod instrumenti, materiāli un inventārs tiem paredzētā vietā. Jāinformē darbu vadītājs par bojājumiem vai traucējumiem, ja tādi radušies darbu laikā. Spectērps un individuālie palīglīdzekļi jānovelk un jānovieto tiem nozīmētās glabātuvēs.

3.10. Ugunsdrošības pasākumi

Par ugunsdrošības prasību ievērošanu būvobjektā un būvdarbu izpildes gaitā atbild būvdarbu veicējs (būvuzņēmējs). Vispārīgās ugunsdrošības prasības, veicot būvdarbus, nosaka MK noteikumu Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi” 3.3 nodaļa.

Būvobjektu nodrošina ar ugunsdrošībai lietojamām zīmēm.

Ēkas iekšpusē ugunsbīstamos darbus veikt aizliegts! Visi ugunsbīstami darbi jāveic ēkas ārpusē, speciāli aprīkotā pagaidu vietā, kuras novietojumu obligāti jāaskaņo ar objekta par ugunsdrošību atbildīgo personu.

Ugunsbīstamos darbus pagaidu vietās atļauts veikt pēc juridiskās personas, kas veic būvdarbus, vadītāja vai tās rakstveidā pilnvarotas personas rakstiskas atļaujas saņemšanas. Ugunsbīstamo darbu izpildes vietu 5 m attālumā atbrīvo no degtspējīgiem materiāliem vai aizsargā tos no aizdegšanās, ja vietu nav iespējams atbrīvot. Ugunsbīstamos darbus atļauts veikt personām, kurām ir normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iegūta atbilstoša kvalifikācija.

Paredzēts, ka paralēli būvdarbu veikšanai notiks objekta ekspluatācija, tāpēc jānodrošina attiecīgi kompensējoši ugunsdrošības pasākumi, lai nesamazinātu objekta ugunsdrošību. Jānodrošina, lai būvdarbu laikā turpinātu funkcionēt esoši ugunsgrēka atklāšanas un novēršanas rīki (piemēram, ugunsgrēka atklāšanas signalizācija, izziņošanas ierīces u.t.t.).

Pagaidu būves un būvmateriālu nokraušanas laukumus novietot ne mazāk kā 6 m attālumā no būvobjekta.

Būvobjektu nodrošina ar evakuācijas ceļiem, kuri aprīkoti ar nepieciešamo apgaismojumu. Evakuācijas ceļus aizliegts aizkraut ar būvniecības materiāliem vai jebkādiem šķēršļiem, kas var apgrūtināt cilvēku evakuāciju.

Objektā izvieto ugunsdzēsamos aparātus, kopā 5 gab. - 2 gab. ēkas ārpusē, ugunsdzēsības inventāra vietā un 3 gab. katras kārtas būvdarbu zonā. Ugunsdzēsamo aparātu atrašanās vietas apzīmē ar atbilstošām zīmēm.

Būvobjektu nodrošina ar ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi no esošiem hidrantiem objekta teritorijā.

Ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļuve būvlaukumam tiek organizēta pa esošajām iebrauktuvēm teritorijā.

3.11.Pirmā palīdzība.

Atsevišķu būvdarbu veicējs:

- nodrošina pirmās palīdzības sniegšanu un iespēju jebkurā laikā izsaukt personālu, kas ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā;
- nodrošina iespēju nelaimes gadījumā cietušos vai pēkšņi saslimušos nodarbinātos nogādāt vietā, kur viņiem tiek sniegta neatliekamā medicīniskā palīdzība;
- atkarībā no darbības veida, darbu apjoma un darba vides riska iekārto vienu vai vairākas pirmās palīdzības telpas, kas apgādātas ar pirmās palīdzības līdzekļiem, iekārtām un ierīcēm un kur ir nodrošināta ērta iekļūšana ar nestuvēm;
- pirmās palīdzības telpas ir skaidri apzīmētas atbilstoši normatīvajiem aktiem par drošības zīmju lietošanu darba vietās;
- visās darba vietās, kur darba apstākļu dēļ tas nepieciešams, ir pieejamas pirmās palīdzības aptieciņas, un to atrašanās vietas ir skaidri norādītas;
- neatliekamās medicīniskās palīdzības un glābšanas dienestu adreses un telefona numuri ir norādīti skaidri redzamā vietā.

4.Citi norādījumi darbu veikšanai

4.1. Montāžas slodzes

Materiālu krautnes tiek veidotas būvlaukuma teritorijā uz zemes.

Montāžas zonas apgādāt tikai ar tādu materiālu daudzumu (neveidojot ilgstošas krautnes), kas pie konkrētā darba izpildes ir nepieciešams.

Pieļaujamās montāžas slodzes:

Montāžas slodzes un materiālu novietošanas slodzes nedrīkst pārsniegt BK daļā norādītās lietderīgās normatīvās slodzes. palielināt esošās montāžas slodzes kategoriski aizliegts:

- Uz pamatni 1000 kg/m²;
- Ceļiem 11t uz transportlīdzekļa asi;
- Būvmateriālu krautnēm uz zemes 1000 kg/m²;
- Būvmateriālu krautnes uz zemes tiešā ēku tuvumā pie jaunbūves neizvietot tuvāk par 6 metriem.

5. Grafiskie pielikumi.

Darba vietās lietojamās drošības zīmes

(Pielikums grozīts ar MK 07.04.2015. noteikumiem Nr. 162)

I. Aizlieguma zīmes

1. Aizlieguma zīmes ir apla formā ar melnu piktogrammu uz balta fona, malas un diagonālā līnija - sarkana (sarkanā daļa ir vismaz 35 procenti no zīmes laukuma).

2. Darba vietā lieto šādas aizlieguma zīmes:

2.1. nesmēķēt

2.2. smēķēšana un atklāta liesma aizliegta

2.3. gājēju kustība aizliegta

2.4. nedzēst ar ūdeni

2.5. nav dzerams

2.6. nepiederošām personām kustība aizliegta

2.7. iekšējā transporta kustība aizliegta

2.8. nepieskarties

2.9. aizliegts (ar skaidrojošu uzrakstu)

2.10. nestāvēt zem kravas

2.11. sastatņu montāža

II. Brīdinājuma zīmes

3. Brīdinājuma zīmes ir trijstūra formā ar melnu piktogrammu uz dzeltena fona, malas - melnas (dzeltenā daļa ir vismaz 50 procentu no zīmes laukuma).

4. Darba vietās lieto šādas brīdinājuma zīmes:

4.1. degoša viela vai ugunsbīstama telpa

4.2. eksplozīva viela vai sprādzienbīstama telpa

4.3. toksiska viela

4.4. kodīga viela

4.5. radioaktīva viela vai jonizējošs starojums

4.6. uzmanību, pacelta krava

4.7. iekšējais transports

4.8. bīstami, elektrība

4.9. vispārēja bīstamība

4.10. lāzera stars

4.11. oksidējoša viela

4.12. nejonizējoša radiācija vai starojums

4.13. spēcīgs magnētiskais lauks

4.14. uzmanību, šķēršļi

4.15. uzmanību, nelīdzens

4.16. bioloģiskais risks

4.17. zema temperatūra

4.18. (Svītota ar MK 07.04.2015.no-teikumiem Nr. 162)

4.19. eksplozīva vide

4.20. sastatnes

4.21. uzmanību, pakāpiens

4.22. uzmanību, slidens

4.23. dziļš ūdens

4.24. zemējums

4.25. uzmanību, krītoši objekti

4.26. augsta temperatūra

4.27. uzmanību, karsta virsma

4.28. uzmanību, karsts tvaiks

Piezīme. Šā pielikuma 4.9. apakšpunktā norādīto brīdinājuma zīmi, lai brīdinātu par bīstamām ķīmiskām vielām vai maisījumiem, izmanto vienīgi gadījumā, ja nepieciešams apzīmēt vairāku bīstamo vielu vai maisījumu krājumus.

III. Rīkojuma zīmes

5. Rīkojuma zīmes ir apļa formā ar baltu piktogrammu uz zila fona (zilā daļa ir vismaz 50 procentu no zīmes laukuma).

6. Darba vietās lieto šādas rīkojuma zīmes:

6.1. jālieto aizsargbrilles

6.2. jālieto aizsargķivere

6.3. jālieto dzirdes aizsardzības līdzekļi

6.4. jālieto gāzmaska, respirators

6.5. jālieto darba apavi

6.6. jālieto aizsargcimdī

6.7. jālieto aizsargkostīms

6.8. jālieto sejas aizsardzības līdzekļi

6.9. jālieto aizsargjosta

6.10. jālieto respirators

6.11. jālieto antistatiski apavi

6.12. jālieto sejas maska

6.13. gājēju ceļš (maršruts)

6.14. vispārīgā rīkojuma zīme
(lieto kopā ar citām zīmēm)

IV. Pirmās palīdzības un glābšanas papildzīmes

7. Pirmās palīdzības un glābšanas papildzīmes ir taisnstūra vai kvadrāta formā ar baltu piktogrammu uz zaļa fona (zaļā daļa ir vismaz 50 procentu no zīmes laukuma).

8. Darba vietās lieto šādas pirmās palīdzības zīmes:

8.1. pirmās palīdzības punkts

8.2. nestuves

8.3. sanitārā apstrāde

8.4. acu skalošana

8.5. elpošanas līdzekļi

8.6. pārsiešanas līdzekļi

8.7. droša pulcēšanās vieta

8.8. atdzīvināšanas līdzekļi

8.9. tālrunis neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanai

9. Darba vietās lieto šādas glābšanas papildizeju (evakuācijas) zīmes:

9.1. papildizeja, ceļš, maršruts

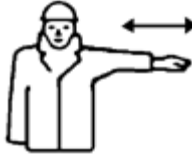
9.2. kustības virziens

3.pielikums
Ministru kabineta
2002.gada 3.septembra noteikumiem Nr.400

Darba vietās lietojamie roku signāli

Darba vietās lieto šādus roku signālus, ja attiecīgajos normatīvajos aktos nav noteikts citādi:

Nr.p.k.	Signāls	Nozīme	Apraksts	Ilustrācija
1	2	3	4	5
1.	Sākt!	Uzmanību Sākt darbību	Abas rokas izstieptas horizontāli ar delnām uz priekšu	
2.	Stop!	Pārtraukt kustību	Labā roka pacelta augšā ar delnu uz priekšu	
3.	Beigt!	Izbeigt darbību	Abas rokas savienotas krūšu augstumā	

4.	Celt!	Pacelt kravu	Labā roka pacelta augšā ar delnu uz priekšu un izdara lēnas aplveida kustības	
5.	Zemāk!	Nolaist kravu	Labā roka nolaista lejā ar delnu uz iekšu un izdara lēnas aplveida kustības	
6.	Vertikālā distance	Samazināt vai palielināt vertikālo distanci	Ar rokām norāda būtisko distanci	
7.	Virzīt uz priekšu!	Kravu pārvietot uz priekšu	Abas rokas saliektas ar delnām uz augšu un izdara lēnas kustības uz ķermeņa pusi	
8.	Virzīt atpakaļ!	Kravu pārvietot atpakaļ	Abas rokas saliektas ar delnām uz leju un izdara lēnas kustības prom no ķermeņa	
9.	Pa labi no signalizētāja	Kravu pārvietot pa labi	Labā roka izstiepta horizontāli ar delnu uz leju un lēni izdara sākas kustības pa labi	
10.	Pa kreisi no signalizētāja	Kravu pārvietot pa kreisi	Kreisā roka izstiepta horizontāli ar delnu uz leju un lēni izdara sākas kustības pa kreisi	
11.	Horizontālā distance	Samazināt vai palielināt horizontālo distanci	Ar rokām norāda būtisko distanci	
12.	Bīstami!	Novērst avārijas situāciju	Abas rokas paceltas augšā ar delnām uz priekšu	
13.	Ātrāk!	Paātrināt kustību	Visas kustības izdara ātrāk	
14.	Lēnāk!	Palēnināt kustību	Visas kustības izdara lēnāk	

Ugunsdrošībai lietojamās zīmes

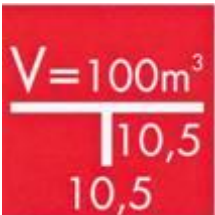
1. Brīdinājuma zīmes

1.1. Sprādzienbīstams objekts	1.2. Oksidējoša viela	1.3. Bīstami, elektrība	1.4. Gāzu baloni
			
1.5. Zemējums	1.6. Eksplozīva vide	1.7. Elektroiekārtas un elektroaprīkojums sprādzien- drošā izpildījumā	
			

2. Aizlieguma zīmes

2.1. Smēķēšana un atklāta liesma aizliegta	2.2. Nesmēķēt	2.3. Kurināt ugunsgrāku aizliegts	2.4. Nedzēst ar ūdeni
			

3. Ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietu zīmes

3.1. Savienojamo cauruļvadu noslēdzošais aizbīdnis	3.2. Ugunsdzēsības ūdens tīknes un ūdensņemšanas vietas atrašanās vieta	3.3. Ūdens ugunsdzēsības hidrants	3.4. Putu šķīduma ugunsdzēsības hidrants
			

3.5. Ugunsdzēsības ūdens tīlpne un ūdensņemšanas vieta

Piezīme. 3.2., 3.3. un 3.4. zīmes apzīmējumi:

V – ugunsdzēsības ūdens tīlpnes tīlpums kubikmetros (minimālais burtu augstums – 40 mm);

C vai **S** – cīlpveida vai strupzara ūdensvads (minimālais burtu augstums – 20 mm);

9999 – hidranta numurs (minimālais ciparu augstums – 20 mm);

R vai **M** – hidranta tips (minimālais burtu augstums – 20 mm);

300 – ūdensvada diametrs milimetros (minimālais ciparu augstums – 30 mm);

10,5 – attālums no zīmes līdz hydrantam metros (minimālais ciparu augstums – 30 mm);

UH – ūdens ugunsdzēsības hidrants (minimālais burtu augstums – 40 mm);

PH – putu šķīduma ugunsdzēsības hidrants (minimālais burtu augstums – 40 mm).

4. Ugunsdzēsības līdzekļu zīmes

4.1. Ugunsdzēsības līdzekļi	4.2. Stacionārās ugunsdzēsības sistēmas sausais cauruļvads	4.3. Ugunsdzēsības aparāts	4.4. Ugunsdzēsības krāns
			

4.5. Virziens uz ugunsdzēsības līdzekļu atrašanās vietu (lieto kopā ar 4.1., 4.3., 4.4. un 4.7. zīmī)	4.6. Ugunsdzēsības kāpnes	4.7. Uguns aizsardzības sistēmas manuālā iedarbināšanas ierīce
		

5. Evakuācijas ceļu zīmes

5.1. Virziens uz evakuācijas izeju	5.2. Virziens uz evakuācijas izeju	5.3. Virziens uz evakuācijas izeju	5.4. Virziens uz evakuācijas izeju
			

5.5. Virziens uz evakuācijas izeju	5.6. Virziens uz evakuācijas izeju	5.7. Virziens uz evakuācijas izeju	5.8. Evakuācijas izeja

5.9. Virziens uz evakuācijas izeju cilvēkiem ar kustību traucējumiem	5.10. Atvērt stumjot

6. Rīkojuma zīmes

6.1. Smēķēšanas vieta	6.2. Jālieto antistatiski apavi	6.3. Ugunsgrēka gadījumā zvanīt

6.4. Ugunsgrēks

7. Zīmes ugunsdzēsības transportam

7.1. Piebrauktuve ugunsdzēsības transportam. Apstāšanās vai stāvēšanas ierobežojums pa labi un pa kreisi no zīmes	7.2. Piebrauktuve ugunsdzēsības transportam. Apstāšanās vai stāvēšanas ierobežojums pa kreisi no zīmes	7.3. Piebrauktuve ugunsdzēsības transportam. Apstāšanās vai stāvēšanas ierobežojums pa labi no zīmes